

***ПРОБЛЕМА
ДЕГРАДАЦІЇ
ПРИРОДНИХ
КОМПОНЕНТІВ***

УРОК 7.

Цілі уроку:

- ознайомитися із поняттям «деградація природи»,
- розглянути основні причини деградації природних компонентів;
- розвивати аналітичне мислення розуміння цілісності природи і взаємозв'язку між усіма її компонентами.

Пригадайте

- Які види забруднення вам відомі?
- Які забруднення загрожують середовищу внаслідок роботи АЕС?
- У чому полягають особливості шумового забруднення?
- Який транспорт більше забруднює середовище — автомобільний чи залізничний?

Забруднення

- —внесення в природно-антропогенне середовище, виникнення в ньому нових, не характерних для середовища фізичних, хімічних, біологічних речовин, агентів, які негативно впливають на людину і живі організм

Деградація

- (від лат. Degradatio, буквально - зниження), регресія - процес погіршення характеристик будь-якого об'єкта з плином часу, рух назад, поступове погіршення, занепад, зниження якості, руйнування матерії внаслідок зовнішнього впливу за законами природи і часу.

Деградація природи — це процес порушення екологічної рівноваги, який спричиняється природними чи антропогенними факторами і призводить до руйнації навколишнього середовища.

Основні причини деградації природних компонентів :

- відходи, які виділяють промисловість, сільське господарство, транспорт та комунально-побутове господарство
- нераціональна переробка відходів
- використання ресурсів біосфери та багатств надр у максимально можливих обсягах
- стихійний науковий прогрес

Сучасна екологічна криза -це перша криза, що охопила всю планету і яка повністю спричинена не природними процесами, а діяльністю людс

Загальна глобальна деградація природного середовища проживання проявляється у двох типах:

- порівняно невеликих за потужністю, але які діють упродовж тривалого часу
- разових катастрофічних, які виникають у разі аварій і небезпечні не лише за потужністю, а й за раптовістю й різкістю дії

- На фоні загальної деградації природного середовища створюються передумови

для розвитку надзвичайних

екосистем

НИХ

Надзвичайна екологічна ситуація

- ситуація при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі внаслідок екстремально високого забруднення та інших факторів, призвели до захворювання або загибелі людей.

Екологічна катастрофа

- надзвичайно швидка і тому небезпечна деструкційна зміна умов навколишнього середовища глобального чи локального масштабу, яка пов'язана з нанесенням величезної шкоди навколишньому середовищу, загибеллю рослин, тварин і людей.

Наслідки деградації природних КОМПОНЕНТІВ :

- - глобальне потепління
  - кислотні дощі
  - руйнування озонового шару
  - спустелювання
  - накопичення токсичних речовин
  - ерозія ґрунтів
  - вітрова ерозія
  - водна ерозія

Мал. 25. Антропогенна перетвореність ландшафтів (за П.Г. Шищенком)

Порівняння деяких ГДКр.з. у США і Україні.

Речовина	ГДКр.з., мг · м ³	
	США	Україна
Анілін	19,00	0,10
Оксид карбону	55,00	20,00
Діоксин	360,00	10,00
Етиловий спирт	1900,00	1000,00
Етил меркаптан	25,00	1,00
Оксид етилену	90,00	1,00
Гептахлор	0,50	0,01
Цианістий водень	11,00	0,30
Метилхлороформ	1900,00	20,00
Вінілхлорид	1300,00	30,00
Акродеїн	0,25	0,70
Анизидин	0,50	1,00

Класифікація рівнів канцерогенного ризику.

Індивідуальний ризик для життя	Рівень ризику
Понад 10^{-3}	<i>Високий</i> – не прийнятний для виробничих умов і населення. Необхідне вжиття заходів щодо зиження ризику
$10^{-3} - 10^{-4}$	<i>Середній</i> – допустимий до виробничих умов; за впливу на все населення необхідний динамічний контроль та поглиблене вивчення джерел і можливих наслідків небезпечної дії для вжиття заходів щодо управління ризиком
$10^{-4} - 10^{-6}$	<i>Низький</i> – допустимий ризик (рівень, на якому, як правило, встановлюють гігієнічні нормативи для населення)
До 10^{-6}	<i>Мінімальний</i> – бажана (цільова) величина при проведенні оздоровчих та природоохоронних заходів

Шляхи вирішення глобальних екологічних проблем

- енергетичне забезпечення високого рівня життя і охорони довкілля
- використання науково-технічного прогресу для охорони природи і забезпечення високого рівня життя
- екологічна культура
- обмеження споживчого відношення до природи
- витрати на рішення екологічних проблем
- структурні зміни у використанні існуючих невідновлюваних видів енергії
- припинення надмірного вирубування лісів
- формування в людей екологічного світогляду

**Раціонально використовуючи
ресурси нашої планети , нам
вдасться мати високий рівень
життя та зберегти її природні**

КОМПОНЕНТИ

Дайте відповіді на запитання

- Що таке деградація природи?
- Які причини деградації природних компонентів?
- Яка роль людини в деградації природних компонентів?
- Чи потрібно зберігати природні компоненти?